

Sadržaj

Predgovor xix

1. DIO STARI SVIJET

1	Dizajn u pretpovijesti Prije 3400. pr. Kr.	1	Namještaj kraljice Heteferes	19	
	Kronološki pregled Pretpovijesno doba	2	Namještaj kralja Tutankamona	19	
	Obilježja pretpovijesnog dizajna	2	Ostali namještaj	20	
	Dizajn u kamenom dobu	2	Namještaj za sjedenje	21	
	Dizajn u starijem kamenom dobu	2	Kreveti	21	
	Osvrt Moderni kipar o ranoj umjetnosti	3	Stolovi	22	
	Slike u špilji Chauvet	3	Ostali namještaj	22	
	Ostali slikovni oblici	4	Egipatska primijenjena umjetnost	23	
	Dizajn u mlađem kamenom dobu	5	Zidno slikarstvo	23	
	Začeci grada	5	Kiparstvo	24	
	Çatal Hüyük	6	Keramika	25	
	Skara Brae	7	Bjelokost i alabaster	25	
	Od pretpovijesti do početka povijesti	8	Egipatska fajansa i staklo	26	
	Sažetak: Pretpovijesni dizajn	9	Alati i tehnike Egipatska fajansa	26	
	Obilježja dizajna	9	Drvo	27	
	Kvaliteta dizajna	9	Tablica 2-1 Tehnike rezanja drva i stolarski spojevi	27	
	Usporedbe	9	Tekstil	28	
2	Egipat 4500. pr. Kr. – 30. po. Kr.	11	Sažetak: Egipatski dizajn	28	
	Odrednice egipatskog dizajna	11	Obilježja dizajna	29	
	Zemljopisni položaj i prirodni resursi	11	Kvaliteta dizajna	29	
	Kronološki pregled Egipat	12	Usporedbe	29	
	Religija	12	3	Stari istok 2800. pr. Kr.– 636. po. Kr.	31
	Kraljevstva, dinastije i faraoni	12	Odrednice dizajna Starog istoka	32	
	Egipatska arhitektura i interijeri	13	Zemljopisni položaj i prirodni resursi	32	
	Piramide i spomenici	13	Religija	32	
	Piramide	13	Kronološki pregled Stari istok	33	
	Osvrt Moderni arhitekt o piramidama	14	Pet naroda Starog istoka i njihova arhitektura	33	
	Sfinge	15	Sumerani (oko 2800. – oko 2003. pr. Kr.)	33	
	Obelisci	16	Babilonci (oko 2003. – oko 1171. pr. Kr.;	34	
	Hramovi	16	612. – 331. pr. Kr.)	34	
	Egipatske kuće	17	Asirci (884. – 612. pr. Kr.)	35	
	Egipatski namještaj	18	Osvrt Teoretičar umjetnosti o kipu bika	36	
			Perzijanci (538. – 331. pr. Kr.)	36	
			Sasanidi (224. – 636.)	38	
			Namještaj Starog istoka	38	

Primijenjena umjetnost Starog istoka	39	Dorski red	56
Obrada zidova	39	Osvrt Vitruvije o grčkim redovima	57
Obrada metala	39	Jonski red	57
Alati i tehnike Lončarsko kolo	39	Korintski red	57
Keramika	40	Karijatide	57
Tekstil	40	Grčke kuće	58
Sažetak: Dizajn na Starom istoku	41	Ostali tipovi grčkih građevina	59
Kvaliteta dizajna	41	Stoa	59
Obilježja dizajna	41	Tholos	60
Usporedbe	41	Mauzolej	60
		Grčki namještaj	60
		Namještaj za sjedenje i kreveti	61
		Thronos	61
		Klismos	61
		Diphros	62
		Kline	62
		Stolovi	63
		Namještaj za odlaganje	64
		Grčka primijenjena umjetnost	64
		Zidne i podne dekoracije	64
		Profil	65
		Uzorci	65
		Tablica 4-2 Grčki profili i uzorci	66
		Grčka vaza	66
		Oblici i namjene vaza	67
		Tipovi vaza: crnofiguralne i crvenofiguralne	67
		Tablica 4-3 Oblici grčkih vaza	68
		Alati i tehnike Oslikavanje grčkih vaza	69
		Teme vaza	69
		Tekstil	69
		Sažetak: Dizajn stare Grčke	69
		Obilježja dizajna	69
		Kvaliteta dizajna	70
		Usporedbe	70
		5 Rim 753. pr. Kr. – 550. po. Kr.	73
		Odrednice rimskog dizajna	73
		Zemljopisni položaj i prirodni resursi	73
		Kronološki pregled Rim	74
		Religija	74
		Etrušćanska baština	74
		Povijest Rimskog Carstva	75
		Rani Rim	76

2. DIO KLASIČNI SVIJET

4 Grčka 2000. – 30. pr. Kr. 43

Počeci klasičnog svijeta 43

Kronološki pregled Pretpovijesno doba 44

Kreta 44

Minojska arhitektura 44

Minojsko lončarstvo 45

Zidno slikarstvo iz Akrotirija 45

Mikena 47

Palača i Megaron 47

Alati i tehnike Fresko slikarstvo 47

Mikenske pogrebne građevine 48

Odrednice grčkog dizajna 48

Zemljopisni položaj i prirodni resursi 48

Religija 49

Politički i vojni čimbenici 49

Kronologija grčke umjetnosti 50

Tri mlada razdoblja 50

Geometrijsko razdoblje (1000. – 700. pr. Kr.) 50

Orijentalno razdoblje (700. – 600. pr. Kr.) 50

Arhaisko razdoblje (600. – 480. pr. Kr.) 50

Tri zrela razdoblja 51

Klasično razdoblje (480. – 404. pr. Kr.) 51

Četvrto stoljeće (404. – 323. pr. Kr.) 52

Helenističko razdoblje (323. – 146. pr. Kr.) 52

Grčka arhitektura i interijeri 53

Hramovi bogova 53

Akropola i Partenon 53

Osvrt Suvremeni dizajner o Akropoli 54

Grčki redovi 56

Tablica 4-1 Grčki redovi 56

Ikone i ikonoklazam	118		
Ranokršćanska i bizantska primijenjena umjetnost	119		
Rasvjeta	119		
Predmeti od bjelokosti	119		
Mozaici	121		
Alati i tehnike Bizantski mozaici	121		
Keramika, staklo i obrada metala	122		
Sažetak: Ranokršćanski i bizantski dizajn	122		
Obilježja dizajna	122		
Kvaliteta dizajna	123		
Usporedbe	123		
7 Romanika Oko 800. – oko 1200. godine	125		
Odrednice romaničkog dizajna	125		
Zemljopisni položaj i prirodni resursi	125		
Kronološki pregled Romanički dizajn	126		
Religija	126		
Nastupanje milenija	126		
Tablica 7-1 Vrste lukova	127		
Romanička arhitektura i interijeri	127		
Crkvene građevine	127		
Ste. Madeleine u Vézelayu u Francuskoj	128		
Katedrala u Durhamu u Engleskoj	128		
Opatija Fontenay u Burgundiji	129		
Kompleks katedrale u Pisi u Italiji	129		
Osvrt Andréé Putman i Fontenay	129		
Sekularne građevine	130		
Romanička ornamentika	130		
Romanički namještaj	133		
Alati i tehnike Cosmati mozaik	133		
Namještaj za sjedenje	134		
Kreveti	134		
Stolovi	134		
Škrinje	135		
Romanička primijenjena umjetnost	135		
Obrada metala	135		
Tekstil	136		
Sažetak: Romanički dizajn	136		
Obilježja dizajna	136		
Kvaliteta dizajna	137		
Usporedbe	137		
		8	
		Gotika 1132. – oko 1500. godine	139
		Odrednice gotičkog dizajna	139
		Zemljopisni položaj i prirodni resursi	139
		Kronološki pregled Gotička kultura	140
		Religija	140
		Povijest	140
		Gotička arhitektura i interijeri	140
		Kronološki pregled Gotičke katedrale	141
		Arhitektonski elementi	141
		Šiljasti luk	142
		Lebdeći kontrafori	143
		Rebrasti svod	143
		Gotičke katedrale	144
		Kronološki pregled Visinska utrka gotičkih katedrala u Francuskoj	145
		Katedrala u Chartresu	145
		Osvrt Henry Adams o katedrali u Chartresu	145
		Katedrala u Amiensu	146
		Katedrala u Wellsu	148
		Katedrala u Sieni	148
		Sekularne građevine	150
		Palazzo Pubblico u Sieni	150
		Penshurst Place u Kentu	150
		Ca d'Oro u Veneciji	153
		Gotička ornamentika	154
		Drvene oplata	154
		Tablica 8-1 Gotički lisnati ornamenti	155
		Vitraj	156
		Alati i tehnike Vitraj	156
		Gotički namještaj	158
		Namještaj za sjedenje i kreveti	158
		Škrinje	160
		Gotička primijenjena umjetnost	161
		Obrada metala	161
		Radovi u emajlu	161
		Tapiserija	161
		Alati i tehnike Tkanje tapiserije	161
		Sažetak: Gotički dizajn	162
		Obilježja dizajna	162
		Kvaliteta dizajna	163
		Usporedbe	163

9	Islamski svijet Od 622. po. Kr.			
	do danas	165		
	Odrednice islamskog dizajna	165		
	Zemljopisni položaj i prirodni resursi	165		
	Kronološki pregled Islamski dizajn	166		
	Religija	166		
	Povijest	167		
	Islamska arhitektura i interijeri	167		
	Sulejmanije džamija	169		
	Palača Topkapi	170		
	Privatne kuće	171		
	Šator	172		
	Islamska ornamentika	173		
	Obrade zidova	174		
	Ukrasi u žbuci i štuku	174		
	Drvorezbarstvo	176		
	Pločice	176		
	Islamski namještaj	178		
	Islamska primijenjena umjetnost	179		
	Keramika	179		
	Obrada metala	181		
	Tekstil	181		
	Sagovi	182		
	Osvrt Islamski sag u kući			
	Miesa van der Rohea	183		
	Izrada sagova	183		
	Tablica 9-1 Značajke islamskih sagova	183		
	Alati i tehnike Tkanje sagova	184		
	Kvaliteta sagova	185		
	Oblici i veličine sagova	185		
	Uzorci na sagovima	185		
	Alati i tehnike Motivi u izradi sagova	186		
	Sažetak: Islamski dizajn	187		
	Obilježja dizajna	187		
	Kvaliteta dizajna	188		
	Usporedbe	188		
	Religija	191		
	Kronološki pregled Indija	192		
	Politička kretanja	192		
	Indijska arhitektura i interijeri	193		
	Sakralni spomenici i hramovi	193		
	Stupa	193		
	Osvrt Rešetkasta struktura	194		
	Špiljski hramovi	194		
	Hramovi na sjeveru	194		
	Hramovi na jugu	195		
	Utvrda, palača i kuća	196		
	Taj Mahal	197		
	Osvrt Suvremeni Taj Mahal	200		
	Indijski namještaj	200		
	Indijska primijenjena umjetnost	201		
	Alati i tehnike Pietra dura	202		
	Tekstil	203		
	Alati i tehnike Indijske tehnike bojenja	204		
	Uzorci	204		
	Boje	205		
	Sagovi i ukrasi za podove	206		
	Sažetak: Indijski dizajn	207		
	Obilježja dizajna	207		
	Kvaliteta dizajna	207		
	Usporedbe	207		
	11 Kina Od 4000. pr. Kr. do 1912.	209		
	Odrednice kineskog dizajna	209		
	Zemljopisni položaj i prirodni resursi	209		
	Kronološki pregled Kina	210		
	Religija i filozofija	210		
	Povijest	211		
	Kineska arhitektura i interijeri	211		
	Osvrt Carolyn lu o kineskom dizajnu	211		
	Hramovi i pagode	212		
	Hramovi	212		
	Pagode	213		
	Zabranjeni grad	213		
	Kineske kuće	216		
	Kineska ornamentika	218		
	Kineski namještaj	218		
	Namještaj za sjedenje	218		
	4. DIO ISTOK			
	10 Indija Od 2500. pr. Kr. do 19. stoljeća	191		
	Odrednice indijskog dizajna	191		
	Zemljopisni položaj i prirodni resursi	191		

Stil rokokoja i neoklasicizma	264	Gotički stilovi: Mudéjar i kršćanska	
Talijanska ornamentika	265	gotika	285
Freske	265	Javna kupališta	286
Alati i tehnike Fresko slikanje	267	Dvorci	287
Intarzije	267	Katedrale	288
Djela della Robbije	268	Katedrala u Seville	288
Talijanski namještaj	269	Stilovi renesanse: platereskni (plateresco)	
Namještaj za sjedenje i kreveti	270	i desornamentado	289
Stolovi	270	Platereskni (plateresco) stil	289
Škrinje	271	Desornamentado	289
Rasvjeta	272	El Escorial u blizini Madrida	290
Talijanska primijenjena umjetnost	273	Barokni stil: churrigueresco	292
Keramika	273	Churrigueresco	292
Majolika	273	Transparente u Toledu	292
Alati i tehnike Majolika	273	Stilovi rokokoja i neoklasicizma	292
Porculan	274	Palácio Real u Madridu	294
Primijenjeno kiparstvo i imitiranje		Prado u Madridu	296
kamena	274	Španjolska ornamentika	296
Staklo i ogledala	275	Stropovi	298
Obrada metala	276	Vrata	299
Tekstil	277	Španjolski namještaj	299
Tapiserija	277	Namještaj za sjedenje	301
Svila	278	Kreveti	303
Sažetak: Talijanski dizajn	279	Stolovi i ogledala	303
Obilježja dizajna	279	Škrinje	304
Kvaliteta dizajna	279	Vargueño	304
Usporedba	279	Liturgijski predmeti	305
		Španjolska primijenjena umjetnost	305
		Pločice i ostala keramika	305
		Primjena keramike u arhitekturi	305
		Alati i tehnike Izrada višebojnih pločica	306
		Keramika u primijenjenoj umjetnosti	307
		Obrada metala	307
		Alati i tehnike Obrada željeza i čelika	308
		Proizvodi od kože	309
		Pluto	309
		Alati i tehnike Ukrašavanje kože	310
		Tekstil	310
		Vez	310
		Sagovi	311
		Sažetak: Španjolski dizajn	312
		Obilježja dizajna	312
		Kvaliteta dizajna	312
		Usporedbe	312

14 Španjolska: od španjolsko-maurske umjetnosti do neoklasicizma

Od 8. do 18. stoljeća	281
Odrednice španjolskog dizajna	281
Zemljopisni položaj i prirodni resursi	281
Kronološki pregled Španjolska	282
Povijest	282
Religija	282
Španjolska arhitektura i interijeri	283
Španjolsko-maurski stil	283
Mezquita ili Velika džamija u Córdoba	283
Osvrt Talijanski pisac u Velikoj džamiji u Córdoba	284
Alhambra u Granadi	285

Kronološki pregled Pretkolumbovska Amerika	410	Ranoamerička arhitektura i interijeri	430
Olmecci (2000. pr. Kr. – 300. pr. Kr.)	410	Kolonijalno razdoblje (1565. – 1776.)	430
La Venta	410	Kronološki pregled Europljani u Sjevernoj Americi	431
Žad	411	Tablica 19-1 Vezovi opeke	432
Ostale olmečke umjetnosti	411	Horton House u Southoldu u New Yorku	433
Alati i tehnike Rezbarenje žada	411	Guvernerova palača u Williamsburgu u Virginiji	435
Teotihuacán (250. pr. Kr. – 900. po. Kr.)	412	Osvrt Osvrt Roberta A. M. Sterna na kolonijalni Williamsburg	438
Zapoteci (500. pr. Kr. – 800. po. Kr.)	413	Federalno razdoblje (1776. – 1800.)	438
Maje (300. pr. Kr. – 1521. po. Kr.)	414	Monticello u okrugu Albemarle u Virginiji	439
Chichén Itzá	414	Španjolske misije (1769. – 1823.)	441
Freske u Bonampaku	417	Ranoamerička ornamentika	441
Majanski namještaj	417	Motivi	441
Moche (100. – 750. po. Kr.)	417	Knjige s nacrtima	442
Inke (1000. – 1476. po. Kr.)	417	Police kamina, stropovi i profili	443
Osvrt Frank Lloyd Wright o majanskom kamenoklesarstvu	417	Ranoamerički namještaj	445
Machu Picchu	418	Tablica 19-2 Tokarenje drva	446
Tekstil	419	Dizajneri namještaja	447
Miksteci (1200. – 1521. po. Kr.)	420	Šejkeri	447
Sjeverna Amerika	421	Tablica 19-3 Nožice namještaja	448
Odrednice dizajna Sjeverne Amerike	421	John Goddard	448
Arhitektura i interijeri Sjeverne Amerike	421	John Townsend	449
Puebla i kive	421	Samuel McIntyre	449
Nastambe	423	Duncan Phyfe	450
Sjevernoamerička primijenjena umjetnost	424	Namještaj za sjedenje	450
Keramika	424	Kreveti	453
Tirkiz	425	Stolovi	454
Alati i tehnike Pletenje košara	425	Škrinje	455
Košaraštvo	426	Satovi	456
Tekstil	426	Ranoamerička primijenjena umjetnost	457
Sažetak: Dizajn pretkolumbovske Amerike	427	Keramika	457
Obilježja dizajna	427	Staklo	458
Kvaliteta dizajna	427	Caspar Wistar	458
Usporedbe	427	Henry William Stiegel	458
19 Rana Amerika Od 16. do 18. stoljeća	429	Ogledala	459
Odrednice ranoameričkog dizajna	429	Alati i tehnike Prozori i prozorska stakla	459
Zemljopisni položaj i prirodni resursi	429	Obrada metala	460
Religija	430	John Coney	461
Povijest	430	Paul Revere	461

Tekstil	462	Louis Sullivan	484
Pokrivala za krevete i prozore	462	Victor Horta	485
Tapeciranje	462	Emile Gallé i Hector Guimard	485
Tepisi, sagovi i podne prostirke	463	Secesionisti	486
Matrice i zidne tapete	463	Više od Art Nouveaua	486
Alati i tehnike Primjena matrica	464	Antoní Gaudi	486
Sažetak: Ranoamerički dizajn	465	Charles Rennie Mackintosh	486
Obilježja dizajna	465	Nova oprema	487
Kvaliteta dizajna	465	Grijanje	487
Usporedbe	465	Rasvjeta	487
		Vodovod	488

7. DIO MODERNI SVIJET

20 Devetnaesto stoljeće	467		
Odrednice dizajna 19. stoljeća	467	Ornamentika 19. stoljeća	490
Povijest	467	Struktura kao ukras	491
Komunikacije	467	Teorija boje	491
Tehnologija	469	Alati i tehnike Znanost o boji	492
Arhitektura i interijeri 19. stoljeća	469	Namještaj 19. stoljeća	492
Carski stil	469	Namještaj carskog i regentskog stila	492
Percier i Fontaine	470	Ostali klasicistički namještaj	494
Charles Garnier i Drugo Carstvo	471	Historicistički namještaj	494
Osvrt Pamela Banker o sir Johnu Soaneu	472	Namještaj pokreta Arts and Crafts	495
Regentski stil	472	te Art Nouveaua	495
John Nash	472	Nove tehnike u izradi namještaja	496
John Soane	472	Thonetovo kuhano drvo	497
Ostali klasicistički stilovi	472	Osvrt Le Corbusier o Thonetovoj stolici	497
Neoklasicizam u Irskoj	474	Belterovo lamelirano drvo	498
Neoklasicizam u Njemačkoj	474	Patentni namještaj	498
Stil biedermeier u Austriji	474	Primijenjena umjetnost 19. stoljeća	500
Gustavijanski stil u Švedskoj	474	Keramika	500
Historicistički stilovi	475	Staklo	500
Neogotika	475	Gallé	500
Neogrčki klasicizam	477	Tiffany	501
Neoegipatski stil	477	Obrada metala	502
Neoromanika	478	Tekstil	502
Neorenesansa	479	Uređenje prozora	504
Istočnjački stilovi	480	Alati i tehnike Zavjese i draperija	505
Pokret Arts and Crafts	482	Tapeciranje	506
William Morris i Phillip Webb	482	Sagovi	506
Gustav Stickley i misionarski stil	483	Obrade zidova i podova	506
Greene i Greene	483	Obrada zidova	507
Estetski pokret	484	Podne obloge	508
Stil Art Nouveau	484		

Zidne tapete	508	Njujorška petorka	536
Zuber i Dufour	508	Reakcije protiv modernizma	537
Morris i Voysey	509	Brutalizam	537
Sažetak: Dizajn 19. stoljeća	510	Robert Venturi i Denise Scott Brown	539
Obilježja dizajna	510	Postmodernizam i pop-art	539
Kvaliteta dizajna	511	Nove mogućnosti	540
Usporedbe	511	Frank Gehry	540
		Tadao Ando	541
		Norman Foster	541
21 Dvadeseto stoljeće	513	Eklekticism	543
Odrednice dizajna 20. stoljeća	513	Frances Elkins	543
Povijest	513	Dorothy Draper	543
Komunikacije	514	William Pahlmann	544
Tehnologija	514	John Dickinson	544
Arhitektura i interijeri 20. stoljeća	514	Albert Hadley	545
Prethodnici	514	Andrée Putman	545
Elsie de Wolfe	514	Charles Pfister	546
Edwin Lutyens	515	Mediji dizajna	546
Pioniri	515	Knjige	546
Frank Lloyd Wright	516	Časopisi i ostali mediji	547
Peter Behrens	518	Trgovine	547
Josef Hoffmann	518	Muzeji i izložbe	548
Bauhaus	519	Nova oprema	548
Walter Gropius	520	Rasvjeta	548
Marcel Breuer	521	Sustav GHV	549
Ludwig Mies van der Rohe	521	Akustika	549
Purizam i De Stijl	523	Alati i tehnike Nove staklarske tehnike	550
Le Corbusier	523	Novi materijali	550
Gerrit Rietveld	524	Čelik i staklo	550
Art Deco	524	Aluminij	550
Jacques-Émile Ruhlmann	525	Armirani beton	551
Donald Deskey	525	Plastika	552
Jean-Michel Frank	526	Nadomjesci za žbuku	552
Talijanski racionalizam	527	Proizvodi od drva i nadomjesci	552
Skandinavska moderna	528	Alati i tehnike Zid od gipsanih ploča	553
Obitelj Saarinen	528	Boja	554
Alvar Aalto	529	Ornamentika 20. stoljeća	554
Modernizam u Americi	530	Namještaj 20. stoljeća	555
Richard Neutra	530	Pioniri namještaja	555
Philip Johnson	531	Bauhaus	556
Osvrt Philip Johnson o Miesu van der Roheu	531	Purizam i De Stijl	557
Louis Kahn	533	Art Deco namještaj	558
Skidmore, Owings i Merrill	533	Namještaj moderne	558
Powell/Kleinschmidt	535	Skandinavska moderna	558
Minimalizam	536	Charles i Ray Eames	560
		Herman Miller	561

Knoll	563	Zidne tapete	570
Nove mogućnosti s namještajem	564	Sažetak: Dizajn 20. stoljeća	571
Sustavi i ugradbeni elementi	564	Obilježja dizajna	571
Primijenjena umjetnost 20. stoljeća	565	Kvaliteta dizajna	571
Keramika i staklo	565	Usporedbe	571
Obrada metala	566	Pojmovnik	572
Tekstil	567	Bibliografija	622
Alati i tehnike Izrada presvlake	568	Dodatak: Zemljovid	661
Uređenje prozora	568	Kazalo	677
Tapeciranje	568		
Sagovi	569		
Alati i tehnike Suvremena izrada			
sagova	570		